

ผลการจัดกิจกรรมศิลปะที่เน้นกระบวนการที่มีต่อการคิดเชิงบริหารสมอง ด้านทักษะปฏิบัติของเด็กปฐมวัย

The Effects of Process Art Provision Activity on the Executive Functions in Practical Skills Aspect of Early Childhood

วราภรณ์ เอี่ยมทรัพย์* และชลธิป สมาหิโต**

*สาขาปฐมวัยศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

** คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Waraporn Aeamsup* and Chalutip Samahito**

* Early Childhood Education, Faculty of Education, Kasetsart University

** Faculty of Education Kasetsart University

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการจัดกิจกรรมศิลปะที่เน้นกระบวนการที่มีต่อการคิดเชิงบริหารสมองด้านทักษะปฏิบัติของเด็กปฐมวัย โดยมีกลุ่มตัวอย่างคือ เด็กปฐมวัยชายและหญิง 30 คน อายุระหว่าง 4-5 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนอนุบาลสุพรรณบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ได้มาด้วยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แผนการจัดกิจกรรมศิลปะที่เน้นกระบวนการ จำนวน 8 สัปดาห์ 24 แผน และแบบประเมินเชิงปฏิบัติการทักษะปฏิบัติของเด็กปฐมวัย 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการวางแผนจัดระบบดำเนินการ ด้านการริเริ่มและลงมือทำ และด้านการมุ่งเป้าหมาย วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการวิเคราะห์เนื้อหาและบรรยายเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะที่เน้นกระบวนการมีทักษะปฏิบัติสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ประกอบด้วย ด้านการวางแผนจัดระบบดำเนินการ

ด้านการริเริ่มและลงมือทำ และด้านการมุ่งเป้าหมาย เมื่อเด็กได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ศิลปะที่เน้นกระบวนการอย่างต่อเนื่องเป็นประจำ เด็กสามารถวางแผนการทำงานของตนเองได้ มีการริเริ่มการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดีขึ้น อีกทั้งสามารถวางแผนเป้าหมายได้ชัดเจน จนทำให้ประสบความสำเร็จในการทำกิจกรรมต่าง ๆ

คำสำคัญ: ศิลปะที่เน้นกระบวนการ ทักษะปฏิบัติ เด็กปฐมวัย

Abstract

The purpose of this study was to investigate the effects of process art provision activity on the executive functions in practical skills aspect of early childhood. The subjects used in study were 30 boys and girls, 4-5 years old, who studied in kindergarten 2 in the second semester year of academic year 2020 at Anubansuphanburi School, Suphanburi. The research instruments included 24 lesson plans of process art activities for 8 weeks and the observation form of practical skills of early childhood in 3 aspects, including planning and

organizing, initiating, and goal-directed persistence. The data was analyzed by means, standard deviation, and content analysis. The results of the study showed that young children who received process art activity provision had higher practical skills in all aspects. When the children received the process art activity provision on a regular basis, they planned their own work better, initiated work better, and solved problem better. In addition, they could set goals clearly so they could be able to do activities successfully.

Keywords: Process Art, Practical Skill, Early Childhood

ความสำคัญของปัญหา

ทักษะการคิดเชิงบริหารสมอง หรือ Executive Functions เป็นทักษะพื้นฐานสำคัญที่เด็กควรได้รับการพัฒนาและส่งเสริมในศตวรรษที่ 21 เพราะทักษะการคิดเชิงบริหารสมอง หรือ Executive Functions เป็นชุดกระบวนการทางความคิด (mental process) ซึ่งเกี่ยวข้องกับการทำงานของสมองส่วนหน้า ช่วยให้เด็กคิดเป็น มีเหตุผล สามารถควบคุมอารมณ์และยับยั้งชั่งใจตนเองได้ (Diamonds, 2012) การทำงานของสมองส่วนหน้าทำหน้าที่เกี่ยวกับการคิด การตัดสินใจ การควบคุมอารมณ์เพื่อกำกับตนเองให้ นำพาชีวิตไปสู่ความสำเร็จ มนุษย์ทุกคนมีทักษะการคิดเชิงบริหารสมอง หรือ Executive Functions ติดตัวมาตั้งแต่กำเนิดแต่ต้องได้รับการฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง สมองส่วนหน้าจะได้รับการพัฒนาผ่านประสบการณ์ต่างๆ จนกลายเป็นทักษะที่ติดตัวไปตลอดชีวิต และช่วงที่ถือว่าเป็นวัยทองของการพัฒนาคือ ช่วงปฐมวัย หรือช่วงอายุ 0-6 ปี จะสามารถพัฒนาทักษะการคิดเชิงบริหารสมอง หรือ Executive Functions ได้ดีที่สุด (Rauner, 2012) ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาสมองส่วนหน้าประกอบไปด้วย การอบรมเลี้ยงดูจากพ่อแม่

การให้ความรักความอบอุ่น สภาพแวดล้อมรอบตัวเด็ก (Ooppakarn & Yanachai, 2018) ทักษะการคิดเชิงบริหารสมองถือเป็นทักษะที่สำคัญสำหรับเด็ก เมื่อเด็กมีทักษะการคิดเชิงบริหารสมองต่ำจะส่งผลให้เด็กไม่สามารถปรับเปลี่ยนความคิดของตนเองได้เมื่อเผชิญกับเงื่อนไขและสถานการณ์ใหม่ ๆ ไม่สามารถทำงานต่อเนื่องได้จนสำเร็จ ไม่มีความอดทนรอคอย ไม่สามารถคิดนอกกรอบ (Chuthaphakdikul, et al, 2017) ที่สำคัญคือเด็กจะไม่มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์วางแผนงานอย่างเป็นระบบจนสามารถนำพาตนเองให้ประสบความสำเร็จได้

ทักษะการคิดเชิงบริหารสมอง หรือ Executive Functions ประกอบไปด้วยกลุ่มทักษะ 3 ทักษะ คือ 1) กลุ่มทักษะพื้นฐาน ได้แก่ ความจำเพื่อใช้งาน คือ ความสามารถในการจำหรือจัดเก็บข้อมูลจากประสบการณ์ที่ผ่านมา การยั้งคิดไตร่ตรอง คือ การควบคุมความต้องการของตนเองให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม การยืดหยุ่นความคิด คือ การปรับเปลี่ยนความคิดไปตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง โดยไม่ยึดติดตายตัว 2) กลุ่มทักษะกำกับตนเอง ได้แก่ การจดจ่อใส่ใจ คือ การจดจ่อกับสิ่งที่กำลังทำในช่วงเวลาที่ต่อเนื่องพอสมควร การควบคุมอารมณ์ คือ การควบคุมการแสดงออกทางอารมณ์ให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม การติดตามประเมินตนเอง คือ การทบทวนการทำงานของตนเอง การสำรวจข้อดีข้อเสียแล้วหาทางปรับปรุงแก้ไข 3) กลุ่มทักษะปฏิบัติ ได้แก่ การริเริ่มและลงมือทำ คือ การเริ่มทำสิ่งใหม่และลงมือทำให้เกิดผล การวางแผนจัดระบบดำเนินการ คือ การกำหนดเป้าหมาย การวางแผนเพื่อนำส่วนต่างๆ มาเชื่อมกัน การจัดลำดับความสำคัญ รวมทั้งการประเมินผล การมุ่งเป้าหมาย คือ การดำรงจุดมุ่งหมาย ตั้งเป้าหมายและพากเพียรให้เกิดความสำเร็จ (Chuthaphakdikul, 2016, p. 4) ทั้ง 3 ทักษะนี้มีความสำคัญมากซึ่งควรเริ่มฝึกฝนตั้งแต่วัยยังเป็นเด็กปฐมวัย เพราะช่วงนี้สมองของเด็กจะพัฒนาได้อย่างเต็มที่

ทักษะปฏิบัติของเด็กปฐมวัยเป็นทักษะที่เกี่ยวข้องกับการคิดวางแผนการทำกิจกรรมต่างๆ เช่น การจัดลำดับความสำคัญ การบริหารเวลา การลงมือดำเนินการตามแผนที่วางไว้ การริเริ่มและลงมือทำ เกี่ยวข้องกับการคิดริเริ่ม การตัดสินใจไม่ผัดวัน ประกันพรง และการมุ่งเป้าหมาย เกี่ยวข้องกับ ความมานะอดทน ความพากเพียร การมุ่งเกาะติดเป้าหมายทำงานให้สำเร็จ ไม่ย่อท้อต่อปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ (Harmmethi, 2015, pp. 38-42) ถ้าเด็กมีทักษะปฏิบัติทั้ง 3 ด้านจะทำให้เด็กมีโอกาสประสบความสำเร็จในอนาคตมากกว่าเด็กที่ขาดทักษะปฏิบัติ การส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยมีทักษะปฏิบัติสามารถจัดกิจกรรมที่เด็กชอบ ดังเช่น กิจกรรมศิลปะ เด็กสามารถถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึกผ่านกระดาษ การใช้สี และวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ (Leardvicha, 2014) จะช่วยให้เด็กรู้สึกเป็นอิสระและสนุกสนาน

ศิลปะที่เน้นกระบวนการ หรือ Process Art เป็นกิจกรรมที่มีความน่าสนใจมาก ซึ่งเป็นกิจกรรมศิลปะที่เน้น การคิด การออกแบบวางแผน และการลงมือทำ เด็กได้ออกแบบวางแผนการทำกิจกรรมของตนเอง ตั้งแต่ต้นจนจบชิ้นงาน โดยไม่มีรูปแบบสำเร็จรูปให้เด็กได้ดูตัวอย่าง เด็กจะเป็นผู้ริเริ่มงานศิลปะของตนเอง ครูมีบทบาทเป็นเพียงผู้ที่คอยให้คำแนะนำเท่านั้น ดังนั้น กิจกรรมศิลปะที่เน้นกระบวนการหรือ Process Art สามารถถ่ายทอดอารมณ์และความคิดของเด็กได้อย่างเต็มที่ (Rachelle, 2019) เมื่อเด็กได้ลงมือทำงานศิลปะที่เน้นกระบวนการจะให้สมองส่วนหน้าตื่นตัวช่วยกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการของเด็ก (Nanthalad, 2017, p. 26) ทำให้เด็กวางแผนการทำงานของตนเองได้ ลงมือทำตามทีตนเองวางแผนไว้ และทำให้เกิดผลสำเร็จตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ได้ ซึ่งในประเทศไทยการจัดกิจกรรมศิลปะที่เน้นกระบวนการยังไม่แพร่หลายเท่าที่ควร

ผู้วิจัยในฐานะเป็นครูผู้สอนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลสุพรรณบุรี สังกัดสำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 พบว่าเด็กในชั้นเรียนอนุบาลปีที่ 2 มีปัญหาด้านวางแผนการตัดสินใจเกี่ยวกับการทำกิจกรรมต่าง ๆ เมื่อเด็กได้รับมอบหมายให้ทำกิจกรรมที่เป็นชิ้นงาน เด็กหลายคนไม่สามารถทำงานของตนเองได้ ไม่สามารถบอกวิธีการหรือขั้นตอนในการทำงานให้เพื่อนและครูฟัง รวมทั้งขาดความมานะอดทนรอคอย ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาผลการจัดกิจกรรมศิลปะที่เน้นกระบวนการที่มีต่อการคิดเชิงบริหารสมองด้านทักษะปฏิบัติของเด็กปฐมวัยเพื่อใช้เป็นแนวทางให้ครูปฐมวัยสามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้และส่งเสริมให้เด็กเกิดทักษะปฏิบัติต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาผลการจัดกิจกรรมศิลปะที่เน้นกระบวนการที่มีต่อการคิดเชิงบริหารสมองด้านทักษะปฏิบัติของเด็กปฐมวัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

เป็นแนวทางให้ครูและผู้ดูแลเด็กปฐมวัยเล็งเห็นความสำคัญในการพัฒนาทักษะปฏิบัติผ่านกิจกรรมศิลปะที่เน้นกระบวนการ

สมมติฐานการวิจัย

เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะที่เน้นกระบวนการมีการคิดเชิงบริหารสมองด้านทักษะปฏิบัติของเด็กปฐมวัยหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

ขอบเขตการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เด็กปฐมวัยอายุ 4-5 ปี ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนอนุบาลสุพรรณบุรี จำนวน 175 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เด็กปฐมวัยอายุ 4-5 ปี ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาล ปีที่ 2/3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนอนุบาลสุพรรณบุรี จำนวน 30 คน ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. แผนการจัดประสบการณ์ศิลปะที่เน้นกระบวนการ จำนวน 24 แผน จำนวน 8 สัปดาห์ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1.1 ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ของกระทรวงศึกษาธิการ และเอกสารงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องของ Schirmacher (1988) เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดทำแผนการจัดกิจกรรมศิลปะที่เน้นกระบวนการ

1.2 ผู้วิจัยสร้างแผนการจัดกิจกรรมศิลปะที่เน้นกระบวนการประกอบด้วย จุดประสงค์สาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ และการประเมินผล โดยจัดกิจกรรมสัปดาห์ละ 3 วัน คือ วันที่ 1 วันที่ 2 และวันที่ 3 ของสัปดาห์ ช่วงเวลา 9.30-

10.00 น. ครึ่งละ 30 นาที โดยมีขั้นตอนการจัดกิจกรรมแบ่งเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นเตรียม ครูและเด็กสนทนาเกี่ยวกับการเรียนรู้ในหน่วย มีการสร้างข้อตกลงร่วมกัน ครูแนะนำวัสดุอุปกรณ์ที่ครูจัดเตรียมไว้แก่เด็กรวมทั้งวัสดุอุปกรณ์ที่เด็กจัดเตรียมมาเอง

ขั้นวางแผน เด็กได้วางแผนออกแบบการทำกิจกรรมศิลปะโดยครูใช้คำถามเพื่อกระตุ้นให้ได้วางแผนการทำกิจกรรมของตนเอง เด็กร่างลงบนกระดาษ A4 ก่อนการลงมือปฏิบัติจริง

ขั้นดำเนินการ เลือกใช้วัสดุอุปกรณ์สำหรับงานของตนเองอย่างเหมาะสม เด็กได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมสร้างสรรค์ของตนเองตามที่วางแผนไว้ ครูสังเกตการทำกิจกรรม

ขั้นประเมินผล เด็กประเมินตนเองว่าสามารถทำกิจกรรมศิลปะตามที่ตนเองได้วางแผนไว้ได้สำเร็จหรือไม่ ด้วยการเล่าเรื่องราวผ่านกิจกรรมศิลปะที่ตนเองสร้างขึ้น บอกขั้นตอนการทำกิจกรรม ซึ่งแบ่งกิจกรรมทั้งหมดออกเป็น 8 สัปดาห์ตามหน่วยการจัดประสบการณ์ จัดกิจกรรมวันละ 1 กิจกรรม สัปดาห์ละ 3 กิจกรรม คือ กิจกรรมการระบายสี กิจกรรมการพิมพ์ภาพ และกิจกรรมการประดิษฐ์ จัดกิจกรรมทุกวันที่ 1, 2 และ 3 ของสัปดาห์ รวมทั้งสิ้น 24 แผน

ตารางที่ 1 ตารางการจัดกิจกรรมศิลปะที่เน้นกระบวนการ

สัปดาห์ที่	หน่วย	กิจกรรมศิลปะที่เน้นกระบวนการ
1	ดอกไม้แสนสวย	วันที่ 1 การวาดภาพ วันที่ 2 การพิมพ์ภาพ วันที่ 3 ประดิษฐ์
2	ผีเสื้อแสนสวย	วันที่ 1 การวาดภาพ วันที่ 2 การพิมพ์ภาพ วันที่ 3 ประดิษฐ์
3	นักประดิษฐ์ตัวน้อย	วันที่ 1 การวาดภาพ วันที่ 2 การพิมพ์ภาพ วันที่ 3 ประดิษฐ์
4	กล้วยแสนอร่อย	วันที่ 1 การวาดภาพ วันที่ 2 การพิมพ์ภาพ วันที่ 3 ประดิษฐ์
5	สัตว์เลื้อยน่ารัก	วันที่ 1 การวาดภาพ วันที่ 2 การพิมพ์ภาพ วันที่ 3 ประดิษฐ์
6	ผักสดสะอาด	วันที่ 1 การวาดภาพ วันที่ 2 การพิมพ์ภาพ วันที่ 3 ประดิษฐ์
7	อาชีพที่หนูใฝ่ฝัน	วันที่ 1 การวาดภาพ วันที่ 2 การพิมพ์ภาพ วันที่ 3 ประดิษฐ์
8	ฤดูที่แตกต่าง	วันที่ 1 การวาดภาพ วันที่ 2 การพิมพ์ภาพ วันที่ 3 ประดิษฐ์

1.3 นำแผนการจัดกิจกรรมศิลปะที่เน้นกระบวนการเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบหาความสอดคล้องของเนื้อหาและความเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของกิจกรรม ความสอดคล้องในการประเมินผลโดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.67 ถึง 1.00 เป็นระดับที่เหมาะสมสามารถนำไปใช้ได้ ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

+1 หมายถึงมีความสอดคล้อง

0 หมายถึงไม่แน่ใจในความสอดคล้อง

-1 หมายถึงไม่สอดคล้อง

1.4 นำแผนการจัดกิจกรรมศิลปะที่เน้นกระบวนการปรับแก้ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญและนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

2. แบบประเมินเชิงปฏิบัติการทักษะปฏิบัติ 3 ด้าน 10 ข้อ 20 คะแนน ดังนี้

2.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะการคิดเชิงบริหารสมองด้านทักษะปฏิบัติของเด็กปฐมวัยและศึกษาแบบประเมินพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหาร (EF) ในเด็กวัยก่อนเรียน (แบบ MU.EF-101) ของนวลจันทร์ จุฑาภักติกุล และคณะ (2560) และศึกษาแบบประเมินเอ็กเชคิวทีฟฟังก์ชันส์ ของ ดุษฎี อุประการ (2560) เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบประเมินเชิงปฏิบัติการทักษะปฏิบัติของเด็กปฐมวัย

2.2 ผู้วิจัยสร้างแบบประเมินเชิงปฏิบัติการทักษะปฏิบัติของเด็กปฐมวัย จำนวน 10 ข้อ ประกอบด้วย 3 ด้าน ดังนี้

2.2.1 ด้านการวางแผนจัดระบบดำเนินการ จำนวน 3 ข้อ 6 คะแนน ประกอบด้วย

- บอกสิ่งที่ต้องการสร้างในกิจกรรมศิลปะ
- เชื่อมโยงประสบการณ์กับผลงานศิลปะที่ต้องการสร้าง

- บอกวิธีหรือขั้นตอนการทำงานศิลปะ

2.2.2 ด้านการริเริ่มและลงมือทำ จำนวน 3 ข้อ 6 คะแนน ประกอบด้วย

- ทำตามเป้าหมายที่วางไว้ได้
- แก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้
- เริ่มทำงานในทันทีที่ได้รับมอบหมาย

2.2.3 ด้านการมุ่งเป้าหมาย จำนวน 4 ข้อ 8 คะแนน ประกอบด้วย

- สามารถทำงานได้สำเร็จทันเวลาที่กำหนด
- บอกผลงานหรือบอกลักษณะของผลงาน
- พากเพียร พยายามแม้เจอปัญหาอุปสรรค

- มาตรฐานไม่วอกแวกต่อการทำงาน โดยแบ่งเกณฑ์การให้คะแนนออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

2 คะแนน หมายถึง แสดงทักษะปฏิบัติได้ด้วยตนเอง โดยไม่มีผู้ให้คำแนะนำช่วยเหลือหรือกระตุ้น

1 คะแนน หมายถึง แสดงทักษะปฏิบัติโดยมีผู้ช่วยเหลือเป็นบางครั้ง

0 คะแนน หมายถึง ไม่แสดงทักษะปฏิบัติแม้มีผู้ให้คำแนะนำช่วยเหลือหรือกระตุ้น

2.3 ผู้วิจัยนำแบบประเมินเชิงปฏิบัติการทักษะปฏิบัติของเด็กปฐมวัย เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (IOC) เป็นรายข้อ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง อยู่ระหว่าง 0.67 ถึง 1.00 ทุกข้อซึ่งเป็นระดับที่เหมาะสม โดยมีความตรงเชิงเนื้อหาผ่านเกณฑ์ที่ยอมรับได้ต้องมีค่ามากกว่า 0.05 ขึ้นไป (Kemket, 2018) จึงสามารถนำไปใช้ได้ ผู้วิจัยปรับแก้ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญและนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองด้วยตนเอง โดยมีรายละเอียดการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ทำการสังเกตและประเมินพฤติกรรมเด็กก่อนการจัดกิจกรรมศิลปะที่เน้นกระบวนการ โดยการใช้แบบประเมินเชิงปฏิบัติการทักษะปฏิบัติของเด็กปฐมวัย ซึ่งผู้วิจัยทำการสังเกตและประเมินเด็กเป็นรายบุคคลด้วยตนเอง ใช้ระยะเวลาในการสังเกตและประเมินเด็กประมาณ 1 สัปดาห์ ในช่วงเวลากิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ที่จัดในชั้นเรียน โดยการเริ่มสังเกตวันละ 5 คน ตั้งแต่วันที่ 1 ถึง วันที่ 5 ของสัปดาห์ จนครบทั้ง 30 คน ถ้าเด็กไม่มาในวันที่มีการสังเกตและประเมินพฤติกรรม ผู้วิจัยจะทำการสังเกตและประเมินในวันถัดไป

2. นำแบบประเมินเชิงปฏิบัติการทักษะปฏิบัติของเด็กปฐมวัยไปตรวจให้คะแนนและนำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์ผล

3. จัดกิจกรรมศิลปะที่เน้นกระบวนการตามแผนการจัดกิจกรรมศิลปะที่เน้นกระบวนการที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปใช้กับเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2/3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 เป็นเวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน คือ วันที่ 1 วันที่ 2 และวันที่ 3 ของสัปดาห์ วันละ 30 นาที ตั้งแต่เวลา 09.30-10.00 น. แล้วบันทึกข้อมูลหลังการจัดกิจกรรมศิลปะที่เน้นกระบวนการ

4. เมื่อเสร็จสิ้นการจัดกิจกรรมศิลปะที่เน้นกระบวนการ ผู้วิจัยนำแบบประเมินพฤติกรรมที่มี

ตารางที่ 2 ผลคะแนนเฉลี่ยทักษะปฏิบัติของเด็กปฐมวัยภาพรวมก่อนและหลังการได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะที่เน้นกระบวนการ

ทักษะปฏิบัติ	$\bar{x}$	S.D.	t
ก่อนการจัดกิจกรรมศิลปะที่เน้นกระบวนการ	12.33	2.12	13.27
หลังการจัดกิจกรรมศิลปะที่เน้นกระบวนการ	16.86	1.43	

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ทักษะปฏิบัติของเด็กปฐมวัยชุดเดิมมาทำการสังเกตและประเมินเด็ก

5. นำผลการสังเกตและประเมินเชิงปฏิบัติการทักษะปฏิบัติของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการทดลองไปตรวจให้คะแนนและนำไปวิเคราะห์หาค่าทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้นำคะแนนทักษะปฏิบัติของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมศิลปะที่เน้นกระบวนการมาตรวจให้คะแนนและนำข้อมูลมาวิเคราะห์ ดังนี้

1. นำคะแนนที่ได้จากแบบประเมินเชิงปฏิบัติการทักษะปฏิบัติของเด็กปฐมวัยมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยก่อนการจัดกิจกรรมและหลังการจัดกิจกรรมศิลปะที่เน้นกระบวนการ

2. นำข้อมูลที่ได้จากการบันทึกพฤติกรรมหรือคำพูดของเด็กปฐมวัยไปวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาและสรุปเป็นความเรียง

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถสรุปผลการวิจัยเชิงปริมาณเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลคะแนนเฉลี่ยทักษะปฏิบัติของเด็กปฐมวัยภาพรวมก่อนและหลังการได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะที่เน้นกระบวนการ ดังตารางที่ 2 ดังนี้

จากตารางที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า คะแนนเฉลี่ยทักษะปฏิบัติของเด็กปฐมวัยในภาพรวมก่อนได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะที่เน้นกระบวนการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 12.33 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.12 คะแนน และค่าเฉลี่ยหลังจากได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะที่เน้นกระบวนการมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 16.86 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.43 คะแนน เมื่อนำคะแนนมาเทียบกันระหว่างก่อนการจัดกิจกรรมศิลปะที่เน้นกระบวนการและหลังการจัด

กิจกรรมศิลปะที่เน้นกระบวนการ พบว่า เด็กปฐมวัยมีคะแนนเฉลี่ยทักษะปฏิบัติสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมศิลปะที่เน้นกระบวนการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

ตอนที่ 2 ผลการคะแนนเฉลี่ยทักษะปฏิบัติของเด็กปฐมวัยรายด้านก่อน และหลังการจัดกิจกรรมศิลปะที่เน้นกระบวนการ ดังตารางที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 3 ผลการคะแนนเฉลี่ยทักษะปฏิบัติของเด็กปฐมวัยรายด้านก่อน และหลังการจัดกิจกรรมศิลปะที่เน้นกระบวนการเด็กปฐมวัย

(n=30)

ทักษะปฏิบัติของเด็กปฐมวัย		คะแนนเต็ม	$\bar{x}$	S.D.
1. การวางแผนจัดระบบดำเนินการ	ก่อนการทดลอง	6	3.00	1.01
	หลังการทดลอง	6	5.66	0.47
2. การริเริ่มและลงมือทำ	ก่อนการทดลอง	6	2.90	0.84
	หลังการทดลอง	6	5.53	0.57
3. การมุ่งเป้าหมาย	ก่อนการทดลอง	8	4.46	0.93
	หลังการทดลอง	8	7.30	0.83

จากตารางที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยก่อนได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะที่เน้นกระบวนการมีคะแนนเฉลี่ยทักษะปฏิบัติของเด็กปฐมวัยรายด้านก่อน และหลังได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะที่เน้นกระบวนการ ด้านการวางแผนจัดระบบดำเนินการมีค่าเฉลี่ยก่อนการจัดกิจกรรมเท่ากับ 3.00 และหลังจัดกิจกรรมเท่ากับ 5.66 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานก่อนการจัดกิจกรรมเท่ากับ 1.01 และหลังการจัดกิจกรรม 0.47 ด้านการริเริ่มและลงมือทำมีค่าเฉลี่ยก่อนการจัดกิจกรรมเท่ากับ 2.90 และหลังจัดกิจกรรม 5.53 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานก่อนการจัดกิจกรรมเท่ากับ 0.84 และหลังการจัดกิจกรรม 0.57 และด้านการมุ่งเป้าหมายมีค่าเฉลี่ยก่อนการจัดกิจกรรมเท่ากับ 4.46 และหลังจัดกิจกรรม 7.30 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานก่อนการจัดกิจกรรมเท่ากับ 0.93 และหลังการจัดกิจกรรม 0.83 เมื่อนำค่าเฉลี่ยรายด้านทั้ง 3 ด้านก่อน และหลัง

การจัดกิจกรรมศิลปะที่เน้นกระบวนการ มาเปรียบเทียบกับกันพบว่า เด็กปฐมวัยมีค่าเฉลี่ยรายด้านทั้ง 3 ด้านสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมศิลปะที่เน้นกระบวนการ

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ทำการสังเกตและบันทึกพฤติกรรมที่แสดงถึงการมีทักษะปฏิบัติของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะที่เน้นกระบวนการ ผู้วิจัยขอสรุปผลการวิจัยเชิงคุณภาพแยกเป็นรายด้าน ดังนี้

1. ด้านการวางแผนจัดระบบดำเนินการ เด็กสามารถบอกสิ่งที่ต้องการสร้างในงานศิลปะ สามารถเชื่อมโยงประสบการณ์กับผลงานศิลปะที่ต้องการสร้างและบอกวิธีหรือขั้นตอนการทำงานศิลปะ ในช่วงสัปดาห์แรก เด็กยังไม่สามารถบอกสิ่งที่ต้องการสร้างงานศิลปะได้ ไม่สามารถเชื่อมโยงประสบการณ์ที่ผ่านมากับผลงานของตนเองได้และไม่สามารถบอกวิธีการ

หรือขั้นตอนการทำงานศิลปะของตนเองได้ บางคนก็ตอบได้แต่ยังไม่มียาละเอียดที่ชัดเจนมากนัก ผู้วิจัยจึงจัดกิจกรรมศิลปะที่เน้นกระบวนการโดยการกระตุ้นให้เด็กออกแบบงานศิลปะของตนเอง ต้องใช้คำถามกระตุ้นตลอดเวลาที่เด็กทำกิจกรรม ในช่วงสัปดาห์ที่ 5-6 เด็กเริ่มมีพัฒนาการด้านการวางแผนจัดระบบดำเนินการมากขึ้นกว่าเดิม เด็กสามารถออกแบบชิ้นงานของตนเอง บอกได้ว่ากำลังทำอะไร เชื่อมโยงประสบการณ์ได้ดีมากขึ้น เมื่อจัดกิจกรรมศิลปะที่เน้นกระบวนการเป็นระยะเวลา 8 สัปดาห์ พบว่า ด้านการวางแผนจัดระบบดำเนินการมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น สังเกตได้จากผลการทดสอบก่อนการจัดกิจกรรมและหลังการจัดกิจกรรมศิลปะที่เน้นกระบวนการ ด้านการวางแผนจัดระบบดำเนินการ จากคะแนนเต็ม 6 คะแนน พบว่า ก่อนการจัดกิจกรรมมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.00 (S.D. = 1.01) ส่วนหลังจัดกิจกรรมมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 5.66 (S.D. = 0.47)

2. ด้านการริเริ่มและลงมือทำ ประกอบด้วย เด็กสามารถทำตามเป้าหมายที่วางไว้ สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ และสามารถเริ่มทำงานในทันทีที่ได้รับมอบหมาย ในช่วงสัปดาห์แรกของการจัดกิจกรรมศิลปะที่เน้นกระบวนการ เด็กยังไม่สามารถทำตามเป้าหมายที่วางไว้ตั้งแต่แรกได้สำเร็จ ความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้ายังมีน้อย ไม่สามารถริเริ่มและลงมือทำศิลปะของตนเองได้ ไม่รู้ว่าตนเองทำงานศิลปะชิ้นนี้อย่างไร จะเริ่มทำจากตรงไหนก่อนช่วงนี้ครูต้องคอยกระตุ้นโดยใช้คำถามชักชวนให้ทำกิจกรรม แต่หลังจากครูจัดกิจกรรมศิลปะที่เน้นกระบวนการอย่างต่อเนื่อง ในช่วงสัปดาห์ที่ 5-6 เด็กจะเริ่มพัฒนาความสามารถด้านการริเริ่มและลงมือทำได้ดีขึ้น เด็กจะสามารถตั้งเป้าหมายเกี่ยวกับงานศิลปะของตนเองได้ และสามารถทำตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ได้ สามารถแก้ปัญหาของตนเองและของเพื่อนได้มากขึ้น เมื่อเด็กได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะที่เน้นกระบวนการอย่างต่อเนื่องเป็นเวลา 8 สัปดาห์ เด็กจะเริ่มรู้หน้าที่

ของตนเองมากขึ้น สามารถเริ่มทำงานของตนเองในทันทีที่ได้รับมอบหมาย ครูไม่ต้องกระตุ้นเด็กเหมือนในช่วงสัปดาห์แรก จึงทำให้ด้านการริเริ่มและลงมือทำมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น สังเกตได้จากผลการทดสอบก่อนการจัดกิจกรรมและหลังการจัดกิจกรรมศิลปะที่เน้นกระบวนการ ด้านการริเริ่มและลงมือทำ จากคะแนนเต็ม 6 คะแนน พบว่า ก่อนการจัดกิจกรรมมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.90 (S.D. = 0.84) ส่วนหลังจัดกิจกรรมมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 5.53 (S.D. = 0.57)

3. ด้านการมุ่งเป้าหมาย เด็กสามารถทำงานได้สำเร็จในเวลาที่กำหนด สามารถบอกชื่อหรือลักษณะของผลงาน มีความเพียรพยายามแม้เจออุปสรรคก็ไม่ท้อหวั่นไหว และมีความมานะอดทน ไม่วอกแวกขณะที่ทำกิจกรรม ซึ่งในช่วงสัปดาห์แรกเด็กไม่สามารถทำงานได้เสร็จทันเวลาที่กำหนด เนื่องจากเล่นและคุยกับเพื่อนส่วนใหญ่ ไม่สามารถบอกผลงานหรือลักษณะของผลงานที่ตนเองทำได้ ยังขาดความเพียรพยายาม และไม่มีความมานะอดทนขณะที่ทำกิจกรรม ครูต้องคอยกระตุ้นตลอดเวลา เพื่อให้เด็กทำกิจกรรมและมีสมาธิจดจ่ออยู่กับงานของตนเอง คอยใช้คำถามกระตุ้นให้เด็กอธิบายเกี่ยวกับงานศิลปะของตัวเอง ว่าคืออะไร จะตั้งชื่อผลงานว่าอะไร ผลงานมีลักษณะอย่างไร ในช่วงสัปดาห์ที่ 5-6 เด็กเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงมากขึ้น เริ่มนั่งขณะที่ทำกิจกรรม สามารถทำงานได้เสร็จทันเวลาที่กำหนดได้หลายคน บอกชื่อผลงานหรือลักษณะเกี่ยวกับผลงานของตนเองได้มากขึ้น โดยมีรายละเอียดมากขึ้นกว่าช่วงสัปดาห์แรก มีความมานะอดทนและพากเพียรขณะทำงานได้มากขึ้น เมื่อเด็กได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะที่เน้นกระบวนการเป็นเวลา 8 สัปดาห์ พบว่า เด็กมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น สังเกตได้จากผลการทดสอบก่อนการจัดกิจกรรมและหลังการจัดกิจกรรมศิลปะที่เน้นกระบวนการ ด้านการมุ่งเป้าหมาย จากคะแนนเต็ม 8 คะแนน พบว่า ก่อนการจัดกิจกรรมมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.46 (S.D. = 0.93) ส่วนหลังจัดกิจกรรมมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 7.30 (S.D. = 0.83)

สรุปและอภิปรายผล

จากศึกษาผลการจัดกิจกรรมศิลปะที่เน้นกระบวนการที่มีต่อการคิดเชิงบริหารสมองด้านทักษะปฏิบัติของเด็กปฐมวัยเป็นระยะเวลา 8 สัปดาห์ ส่งผลให้ทักษะปฏิบัติของเด็กปฐมวัยทั้ง 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการวางแผนจัดระบบดำเนินการ ด้านการริเริ่มและลงมือทำ และด้านการมุ่งเป้าหมาย มีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น สังเกตได้จากผลการทดสอบก่อนการจัดกิจกรรมและหลังการจัดกิจกรรมศิลปะที่เน้นกระบวนการที่มีเพิ่มมากขึ้น จึงส่งผลให้เด็กมีทักษะปฏิบัติสูงขึ้น โดยผู้วิจัยมีประเด็นการอภิปรายผลดังนี้

กิจกรรมศิลปะที่เน้นกระบวนการเป็นกิจกรรมที่ทำให้เด็กมีการคิดเชิงบริหารสมองด้านทักษะปฏิบัติสูงขึ้น ทั้งนี้ผู้วิจัยได้มีการศึกษาเอกสารตำราเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมศิลปะที่เน้นกระบวนการของ Fortman (2016) และ Grace (2015) เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนการจัดกิจกรรมศิลปะที่เน้นกระบวนการเพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัติของเด็กปฐมวัย ซึ่งกิจกรรมศิลปะที่เน้นกระบวนการเป็นกิจกรรมศิลปะปลายเปิดที่เด็กเป็นผู้บริหารจัดการกับสิ่งที่ตนเองต้องการสร้าง โดยให้เด็กได้ใช้ความคิดและตัดสินใจทำอย่างอิสระออกแบบกิจกรรมศิลปะที่เป็นไปในแบบของตัวเอง ไม่ลอกเลียนแบบใคร การทำกิจกรรมศิลปะที่เน้นกระบวนการจึงทำให้เด็กต้องมีการวางแผน ออกแบบงานศิลปะของตนเองมีความสอดคล้องกับ Sarakijprecha (2018) ที่กล่าวถึงศิลปะที่เน้นกระบวนการไว้ว่า เป็นกิจกรรมที่มุ่งให้ความสำคัญกับมวลประสบการณ์ ทำให้เด็กกล้าใช้ความคิดอย่างอิสระ โดยที่ไม่ต้องพะวงถึงความถูกต้องและสวยงาม เช่นเดียวกับ National Association for the Education of Young Children (2014) ที่กล่าวถึงลักษณะของศิลปะที่เน้นกระบวนการว่าเป็นกิจกรรมที่ไม่มีการแนะนำทีละขั้นตอน ไม่มีตัวอย่าง ไม่มีถูกมีผิด มุ่งเน้นไปที่ประสบการณ์และการสำรวจ ศิลปะมี

เอกลักษณ์ไม่เหมือนใคร และที่สำคัญเด็กต้องวางแผน การทำกิจกรรมศิลปะของตนเองว่าจะทำศิลปะเกี่ยวกับอะไรจะเลือกใช้วัสดุชนิดใดบ้างและนำวัสดุมาทำอะไรที่เกี่ยวกับงานศิลปะของตนเอง สอดคล้องกับแนวคิดของ Schirmmacher (1988) ที่กล่าวว่า ขั้นตอนการทำงานศิลปะต้องมีการวางแผน การดำเนินการ และการประเมินผล

จากการศึกษาข้อมูลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงนำมาออกแบบแผนการจัดกิจกรรมศิลปะที่เน้นกระบวนการเพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัติของเด็กปฐมวัย 4 ขั้นตอน ซึ่งในแต่ละขั้นตอน เด็กจะสามารถพัฒนาทักษะปฏิบัติได้ลงมือปฏิบัติและเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองตามแนวคิดการศึกษาของ Dewey, 1959 อ้างอิงใน Chinotai (2010, p. 15) ว่าเด็กจะเรียนรู้ได้ดีผ่านการปฏิบัติจริงเรียนรู้จากของจริง ซึ่งขั้นตอนในการจัดกิจกรรมศิลปะที่เน้นกระบวนการนั้นประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียม ขั้นที่ 2 ขั้นวางแผน ขั้นที่ 3 ขั้นดำเนินการ และขั้นที่ 4 ขั้นประเมินผล

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับประเภทของกิจกรรมศิลปะจากเอกสาร ตำราประกอบการสอนศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัย ของ Nanthalad (2017) พบว่า การจัดกิจกรรมศิลปะที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย ได้แก่ กิจกรรมการวาดภาพระบายสี กิจกรรมการพิมพ์ภาพ กิจกรรมการประดิษฐ์ กิจกรรมการเล่นกับสี กิจกรรมการปั้น ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้ทำให้เด็กเกิดความคิดสร้างสรรค์ มีจินตนาการ สอดคล้องกับ Leardvicha (2014) ได้ให้ความสำคัญกับศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัยไว้ว่า เด็กทุกคนชอบทำงานศิลปะ การทำงานศิลปะสำหรับเด็กคือการเอาสิ่งที่เด็กคิดถ่ายทอดออกมาผ่านการขีดเขียน การวาด การระบายสี ดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือกกิจกรรม 3 ประเภท คือ การวาดภาพ การพิมพ์ภาพ และการประดิษฐ์ มาใช้ในการจัดกิจกรรมศิลปะที่เน้นกระบวนการเพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัติของเด็กปฐมวัย

จากการศึกษาผู้วิจัยพบว่า เด็กมีการเปลี่ยนแปลงทักษะปฏิบัติในทางที่ดีขึ้น เด็กสามารถบอกสิ่งที่ต้องการสร้างเกี่ยวกับงานศิลปะของตนเองได้ดีขึ้น มีการวางแผนก่อนการทำกิจกรรมโดยการบอกสิ่งที่ตนเองต้องการสร้าง สามารถเชื่อมโยงประสบการณ์กับผลงานของตนเองได้ และบอกวิธีการทำงานได้ว่า เพราะเหตุใดจึงเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์แบบนี้ บอกวิธีการทำกิจกรรมของตนเองตั้งแต่ขั้นตอนแรกจนจบได้ สามารถทำตามเป้าหมายที่ตนเองกำหนดไว้ได้โดยมีการมุ่งเป้าหมายไม่เปลี่ยนแปลงง่าย มีการลงมือทำกิจกรรมทันทีที่ได้รับมอบหมายงานจากครู สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้มากขึ้น เช่นสามารถแก้ปัญหาได้ถ้าหากวัสดุอุปกรณ์ที่ต้องการใช้ไม่มี จะสามารถใช้สิ่งใดทดแทนได้บ้าง สามารถบอกชื่อผลงานและลักษณะเกี่ยวกับงานของตนเองได้และมีรายละเอียดมากขึ้น เล่าเป็นเรื่องราวได้ ทำงานได้เสร็จทันเวลาที่กำหนด มีความพากเพียรและมานะอดทนต่อการทำงานเพิ่มมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่า การจัดกิจกรรมศิลปะที่เน้นกระบวนการ ส่งผลต่อการคิดเชิงบริหารสมองด้านทักษะปฏิบัติของเด็กปฐมวัย ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผนจัดระบบดำเนินการ ด้านการริเริ่ม และลงมือทำ และด้านการมุ่งเป้าหมาย ดังนั้นทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนรู้

2. การทำกิจกรรมศิลปะที่เน้นกระบวนการ ควรมีการแบ่งกลุ่มเด็ก กลุ่มละประมาณ 3-4 คน เพราะจะทำให้ดูแลเด็กได้ทั่วถึง และสามารถเก็บรายละเอียดการสนทนาของเด็กได้ละเอียดมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาและวิจัยทักษะการคิดเชิงบริหารสมองด้านอื่น เพื่อเป็นแนวทางให้ครูและผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการที่เหมาะสม

2. ควรมีการศึกษามลภาวะการจัดกิจกรรมศิลปะที่เน้นกระบวนการต่อการพัฒนาทักษะด้านอื่น ๆ เช่น ทักษะพื้นฐาน หรือทักษะการกำกับตนเอง สำหรับเด็กปฐมวัย

Reference

- Chinothai, H. (2010). *Problem Solving Ability of Kindergarten Presented with Vegetable Food Activities*. Retrieved December 2, 2020, from http://thesis.swu.ac.th/swuthesis/Ear_Chi_Ed/Hatai_C.pdf. [in Thai]
- Chuthaphakdikul, N. (2016, August). *Developing EF Brain Skills for 21st Century Learning*. At the Teachers Council Academic Conference. The meeting was organized by The Secretariat of the Teachers Council of Thailand, Vayupak Convention Center Centra Hotel Government Center and Convention Center Chaengwattana Road. [in Thai]
- Chuthaphakdikul, N. et al. (2017). *The Development of Standard Criteria for Assessing Executive Thinking in Early Childhood Children Bangkok*: Neuroscience Research Center Institute of Molecular Biosciences, Mahidol University. [in Thai]
- Diamond, A. (2012). *Activities and Programs That Improve Children's Executive Functions*. Retrieved from <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/25328287/>.

- Fortman, B. (2016). *What is Process Art and Why is it Important?*. Retrieved from <https://dayearlylearning.org/why-your-childs-artwork-doesnt-look-like-it-should/>.
- Grace, H. (2015). *The Importance of Art in ChildDevelopmenth*. Retrieved November 10, 2020, from <http://www.earlylearningcoalitionsarasota.org/pdf/2015/The%20Importance%20of%20Art%20in%20Child%20Development-May%202015.pdf>.
- Hammethi, S. (2015). *EF Immunity, Life and Drug Protection Handbook for kindergarten teachers*. Bangkok: Rak Luk Books Printing House.
- Kemket, W. (2008). *Research Methods in Social Sciences*. (2nd printing). Bangkok: Chulalongkorn University Printing House. [in Thai]
- Leardvicha, P. (2014). *Early Childhood Teaching Plan Best Practices Teaching plan that corresponds to the mental development of children*. Chiang Mai: Than Panya Company Limited. [in Thai]
- Ministry of Education. (2017). *Manual of Early Childhood Education Program 2017*. Bangkok: The Agricultural Cooperative Association of Thailand Printing House Co., Ltd. [in Thai]
- National Association for the Education of Young Children. (2014). *How Process-Focused Art Experiences Support Preschoolers*. Retrieved November 10, 2020, from <https://www.naeyc.org/resources/pubs/tyc/feb2014/process-art-experiences>.
- Nanthalad, P. (2017). *Early childhood art. M.S. (Early Childhood Education)*. Udon Thani Rajabhat University. [in Thai]
- Ooppakam, D. (2017). *On the development of teaching and learning process in free activities according to the concept of intellectual tools and Brain-Based Learning to Promote Executive Functions of Kindergarten Children* (Bachelor of Education, Chulalongkorn University, Bangkok) Retrieved December 25, 2020, from <http://cuir.car.chula.ac.th/> [In Thai]
- Ooppakam, D., & Yanachai, O. (2018). For enhancing the cognitive development of early childhood children, which principles should be chosen: “brain-based learning” or “executive thinking”. *Journal of Humanities Social Sciences and Arts*, 11(1): 9. [In Thai]
- Rauner, D. (2012). Make ‘Executive Functions’ A Priority in Early Education Policy, catalyst-chicago.org. Retrieved December 2, 2020, from <http://catalyst-chicago.org>
- Rachelle. (2019). *What is Process Art for Kids?* Retrieved December 21, 2020, from <https://tinkerlab.com/what-is-process-art-for-kids/>.
- Schirmacher. (1988). *Art and Creative Development for Young Children*. New York: Delmar.
- Sarakijprecha, V. (2018). *Process Art*. Retrieved from <https://kukai.ac.th/process-art.php>. [in Thai]